

Employee Benefits & Risk Management

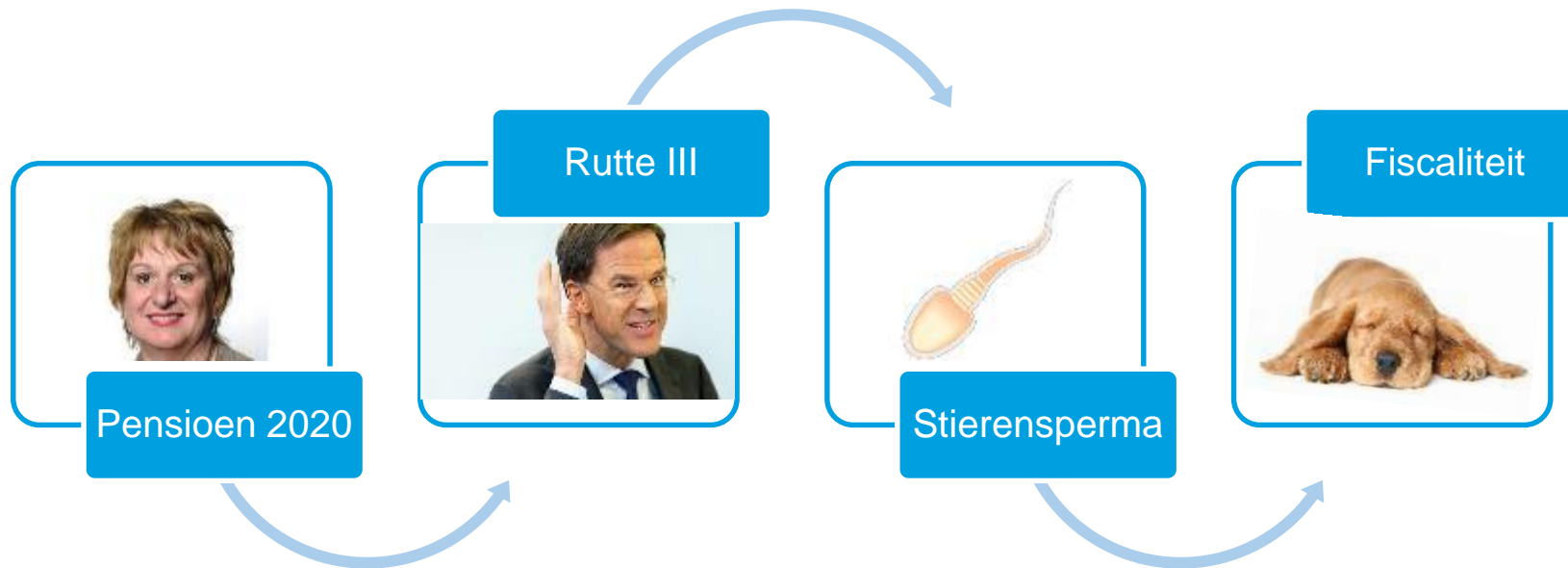

Stand van zaken Pensioen 2020

Amsterdam, 20 april 2017

Jan-Olivier Kuijkhoven

Te bespreken

Pensioen 2020

- Vanwege vergrijzing, lage rente, eenzijdige solidariteit kraakt het pensioenfondssysteem
- Hoofdlijnen voor een nieuw stelsel (perspectiefnota Klijnsma 2016)
- SER (werkgevers, werknemers, Kroon) is recent gekomen tot een niet-openbare conceptnotitie aan de informateur. Eventueel advies als bonden achterban hebben geraadpleegd
- Essentie van nieuwe stelsel:
  - leeftijdsonafhankelijke, gelijkblijvende premie
  - inkoop richting pensioendatum in collectief fonds voor uitkeringsfase
  - risicodeling door collectieve buffer

Te lezen op de site van FNV

Een toekomstbestendig pensioenstelsel

In de berichten in de media wordt de suggestie gewekt dat iedereen een eigen individuele pensioenspaarpot zou moeten krijgen. Dagelijks bestuurder Coen van der Veer: 'Onze uitgangspunten voor het pensioen zijn risicodeling, collectiviteit en solidariteit tussen generaties. Ook in de overleggen in de SER staat dit voor ons altijd voorop. Dat zijn dus zeker geen individuele potjes wat ons betreft. Wij hebben afgesproken de FNV-leden mee te nemen in dit traject en dat gaan we doen via het ledenparlement en bijeenkomsten met de achterban. Maar dan moet er eerst een voorstel liggen dat goed genoeg is. Het uiteindelijke advies moet een beter en toekomstbestendig pensioenresultaat opleveren voor de deelnemer.'

De urgentie lijkt niet hoog genoeg

- Pensioenfondsen indexeren al jaren niet maar hoeven nauwelijks te korten
- Nederland staat nog steeds in de absolute top als pensioenland en onze gepensioneerden zijn gemiddeld meer bemiddeld dan ooit
- Pogingen te draaien aan de renteknop wegens discrepantie rendement en markrente
- Sentiment lijkt een meer belangrijke rol te spelen dan kennis....

Lastige en simpele pensioendoelstellingen 'Rutte III'

Complexe en veelomvattende doelstellingen?

- Pensioenpremie vast percentage van salaris (VVD)
- Werknemer kiest uitvoerder (D66 en VVD)
- Afschaffing doorsneepremie (D66 en VVD)
- Deel pensioen opneembaar (D66, VVD, CDA)
- Eigen potje (D66, VVD, CU)
- Vorm van verplichtstelling blijft (VVD, CDA, D66, GL, CU)

Simpele doelstellingen?

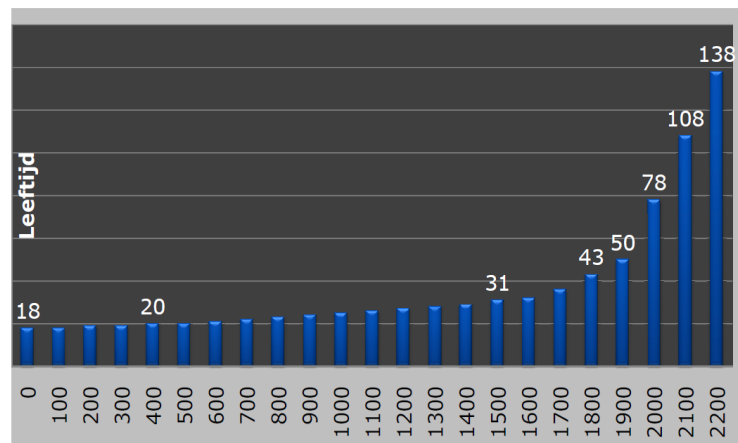
- Aftoppingsgrens naar € 72.000 (GL)
- Verplichtstelling tot € 65.000 (D66)
- Verhoging heffingsvrije vermogen in box 3 (VVD)

Medische wetenschap

onze voorspellingen in 2009 over 2020

Gemiddelde levensverwachting blijft stijgen

Waardoor blijft levensverwachting toenemen?

- Genterapie:
  - inbrengen genetisch materiaal in cellen om 'knoppen' aan en uit te zetten
    - sinds 2018 belangrijkste middel om kanker te genezen en voorkomen
    - verouderingsproces kan in belangrijke mate worden stopgezet
- Stamceltherapie:
  - reproduceren van genetisch materiaal binnen of buiten het lichaam
    - beschadigde organen kunnen binnen het lichaam weer functioneren
    - nieren kunnen binnen 7 jaar 3D worden gekopieerd met eigen materiaal
- Nanotechnologie:
  - manipuleren van stoffen op moleculen- en atoomniveau
    - 'robotjes' in lichaam / bloedbanen die waardes meten en kunnen ingrijpen

Curve stijging levensverwachting neemt wellicht zelfs toe!

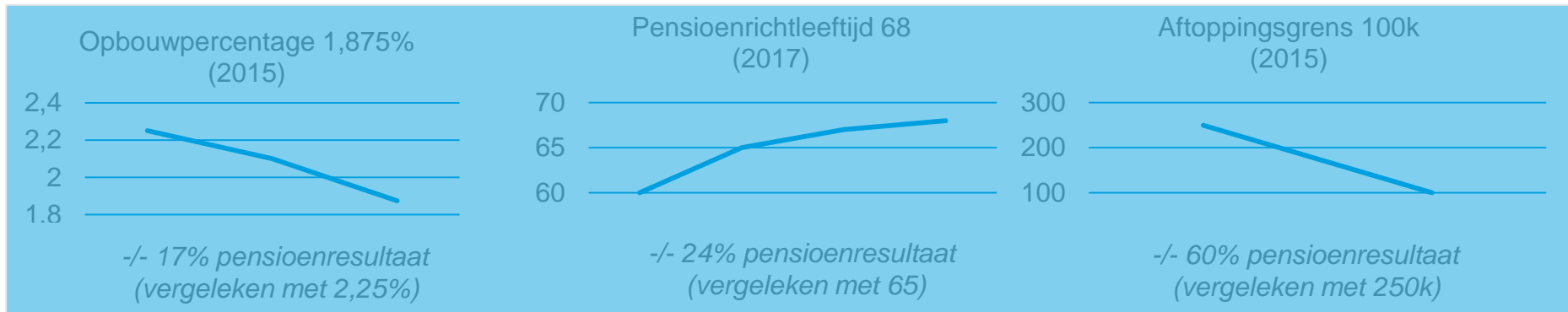

Conclusies

- De periodiek stijgende pensioenleeftijd vraagt om meer dan simpelweg periodieke aanpassing
- DC is in opkomst en wordt steeds meer 'state of art'
- De pensioensector en (deel) van de SER pleiten voor fondsenregelingen gebaseerd op DC
- Door game changers binnen de medische wetenschap is het toezeggen van een pensioenresultaat irreëel en onverantwoord, hoe groot de buffer ook is
- Als het verouderingsproces kan worden gestopt dan kan het werkzame leven aanzienlijk worden verlengd en is de stijgende pensioenleeftijd misschien vol te houden

SoZaWe wikt, Financiën beschikt?

- Financiën heeft dit decennium de grootste pensioenveranderingen op haar naam staan
- Fiscaal instrumentalisme is zeer effectief; er wordt massaal doorgewerkt
- Gaat Financiën ons pensioenstelsel verder beïnvloeden?
  - kwantitatieve beperkingen door verlaging aftoppingsgrens?
  - kwalitatieve beperkingen door afschaffen faciliteren middelloon en eindloon?

